

MULTIKULTURNOST V GLASBENEM IZOBRAŽEVANJU

KAJA GORŠE

Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta, Maribor, Slovenija
kaja.gorse@student.um.si

V tem poglavju je predstavljen pomen multikulturalnosti v glasbenem izobraževanju, ki spodbuja medkulturno razumevanje in razvija občutek za kulturno raznolikost. Učenci bi morali že v zgodnjem otroštvu spoznavati glasbo različnih kultur, saj tako pridobijo širši pogled na svet in presežejo osredotočenost na zahodno klasično glasbo. S pomočjo avtentičnih materialov in izpostavljanja glasbenih praks različnih kultur se pri učencih razvija kulturna občutljivost, učitelji pa igrajo ključno vlogo pri tem procesu, zato morajo nenehno nadgrajevati svoje znanje. V poglavju je tudi poudarjeno, da je ključno učencem omogočiti izkušnje izražanja in povezovanja z glasbo, kar krepi strpnost ter zmanjšuje predsodke in stereotipe.

DOI

[https://doi.org/
10.18690/um.pef.3.2025.17](https://doi.org/10.18690/um.pef.3.2025.17)

ISBN

978-961-286-993-9

Ključne besede:

glasba,
izobraževanje,
multikulturalnost,
kulturno raznolika glasba,
kulturna raznolikost

Univerzitetna založba
Univerze v Mariboru

DOI

[https://doi.org/
10.18690/um.pef.3.2025.17](https://doi.org/10.18690/um.pef.3.2025.17)

ISBN

978-961-286-993-9

Keywords:

music,
education,
multiculturalism,
culturally diverse music,
cultural diversity

MULTICULTURALISM IN MUSIC EDUCATION

KAJA GORŠE

University of Maribor, Faculty of Education, Maribor, Slovenia
kaja.gorse@student.um.si

This chapter highlights the importance of multiculturalism in music education, which fosters intercultural understanding and nurtures a sense of cultural diversity. Pupils should be introduced to music from various cultures at an early age, as this broadens their worldview and moves them beyond a focus on Western classical music. Through authentic materials and exposure to diverse musical practices, pupils develop cultural sensitivity. Teachers play a pivotal role in this process and must continually enhance their knowledge. The chapter also emphasizes the importance of providing pupils with opportunities to express themselves and connect with music, which helps build tolerance and reduce prejudice and stereotypes.

University of Maribor Press

1 Uvod

Multikulturalnost v glasbenem izobraževanju je ključna za razvijanje medkulturnega razumevanja in sprejemanja raznolikosti. Že v zgodnjem otroštvu naj bi učenci spoznavali glasbo različnih kultur, kar spodbuja širši pogled na svet in zmanjšuje osredotočenost na zgolj eno glasbeno zvrst. Multikulturalno glasbeno izobraževanje učencem omogoča izkušnjo avtentičnih glasbenih praks in povečuje njihovo kulturno občutljivost, s čimer se pripravljajo na družbo, ki je vedno bolj raznolika. Poučevanje glasbe svetovnih kultur zahteva dodatno izobraževanje učiteljev, ki se srečujejo z izzivi dostopa do avtentičnih virov in prilagoditvijo učnih vsebin. Takšen pristop omogoča učencem, da skozi glasbo prepoznajo in cenijo različne kulturne izraze, kar prispeva k oblikovanju strpnejše družbe.

2 Multikulturalnost v glasbenem izobraževanju

Dobrota (2021) poudarja, da je z večkulturnim glasbenim izobraževanjem treba začeti že v predšolskem obdobju. Joseph (2011) trdi, da je v osnovnih šolah treba obravnavati multikulturalno glasbo. S tem vzpostavljamo medkulturne povezave, ki se premikajo od monokulture (pretežno zahodne klasične glasbe) do multikulturne glasbene vsebine. To se sklada tudi z ugotovitvami Mellizo (2017) in Li (2024).

2.1 Poučevanje o globalnih glasbenih stilih

Joseph in Hartwig (2015) kot visokošolska pedagoga čutita odgovornost za poučevanje študentov o različnih zvrsteh glasbe in skladbah različnih kultur. Zato sta pripravila delavnico o afriški glasbi in poudarila, kako pomembne so takšne dejavnosti za bodoče učitelje. Li (2024) pravi, da je uspeh večkulturnega glasbenega izobraževanja odvisen tudi od dobro usposobljenih in podprtih učiteljev, kar je v skladu s prejšnjo raziskavo. Howard (2018) je ugotovila, da si glasbeni pedagogi, ki si želijo ustvariti učne izkušnje v skladu z razvojem multikulturne občutljivosti, morajo vzeti čas za učence.

Ključno je poučevanje z avtentičnimi materiali in poznavanje kulturnega konteksta pesmi. Vse šole nimajo dostopa do izvornih gradiv, zato si učitelji pri poučevanju glasbe in kultur iz druge države pogosto pomagajo z internetom, YouTubom, s slikami iz knjig in CD-ji (Joseph, 2011).

2.2 Razumevanje glasbe kot kulturnega izraza

Pomembno je, da učenci iz prve roke spoznajo glasbo (Joseph, 2011). Z vključevanjem učencev v različne vrste glasbe lahko bolje razumemo svojo kulturo in seveda tudi sebe (Jorgensen, 2010, v Joseph, 2011). Li (2024) trdi, da raznolika paleta gradiv ponuja učencem širši pogled na svetovno glasbeno dediščino. Joseph (2012) navaja, da je glasba globoko povezana z identiteto naroda.

Howard (2018) je izpostavila, da glasbeni pedagogi pogosto čutijo nekakšen pritisk, da poustvarijo glasbeno izkušnjo čim bližje prvotnemu kulturnemu kontekstu. Ampak pozornost moramo nameniti tudi resničnosti in praktičnosti kulture učencev. Šolska predstava ni nujno bolj ali manj verodostojna od izvirne različice. Treba je izpostaviti, da šolske predstave izražajo pomembne vidike prvotne kulture. S tem razmišljanjem se strinja tudi Walden (2020), ki pravi, da bi bilo treba opustiti idejo o tem, da so šolske predstave brezhibne.

2.3 Vpliv multikulturne glasbe na družbeno zavest

Howard (2018) je prišla do zaključkov, da lahko otroci prepoznajo družbeno kulturne in družbenozgodovinske pomene glasbe in začnejo vanjo dodajati lastne predsodke. Mellizo (2017) je poudarila, da se zaveda, da njene predpostavke in pristranskost vplivajo na mnenje učencev.

2.4 Strategije za pravično predstavitev različnih kultur

Banks (1991, v Joseph, 2011) poudarja, da ni smiselno v učni načrt vključiti vsebine o vsaki etnični skupini. Vsak učni načrt bi moral vsebovati različne koncepte, vprašanja, dogodke in teme z vidika različnih etičnih in kulturnih skupin. Učitelji naj podpirajo učence z jasnejšo razlago snovi, da bodo bolje razumeli svojo in druge kulture ter razvili sprejemanje in razumevanje do njih. Opozarja tudi, da učni načrt pogosto poudarja večje skupnosti, kar marginalizira manjše skupine. Mansikka idr. (2018) se strinjajo, da morajo učitelji učencem snov razložiti na jasnejši način. Prav tako predlagajo, da naj učitelji povabijo učence, da sami predstavijo določeno učno vsebino. Walden (2020) trdi, da morajo učitelji glasbe aktivno iskati priložnosti za učenje glasbe svetovnih kultur, pri čemer Joseph (2012) opozarja, da se učitelji ne morejo vsega naučiti v času svojega študija, ampak se morajo po študiju še dodatno izobraževati.

2.5 Spodbujanje spoštovanja in razumevanja med učenci

Li (2024) trdi, da je bistvena sestavina celovitega izobraževalnega pristopa, da spodbuja učence k razumevanju in spoštovanju kulturne raznolikosti. Dobrota (2021) meni, da to pozitivno vpliva na medkulturne odnose in strpnost do različnih kultur v vseživljenjskih obdobjih. Walden (2020) dodaja, da se občutek strpnosti okrepi in razvija skozi glasbo, kar potrjujeta tudi Joseph in Southcott (2010) ter poudarjata, da se poleg omenjenega pri učencih razvija tudi razumevanje sebe in drugih ljudi.

Awerman idr. (2023) priporočajo, da učitelji pri izvajanju ljudskih pesmi oblikujejo skupine, saj to spodbuja interakcijo, komunikacijo in razvijanje strpnosti med učenci. Prvič, učencem omogočamo izkušnje izražanja in prilagajanja občutka za umetnost ter ozaveščanje o kulturni raznolikosti. Drugič, učitelji naj spodbujajo spoštovanje do kulturne raznolikosti. Tretjič, učenci lahko ob tem razvijajo lastno kulturno identiteto, hkrati pa spoštujejo druge kulture. Četrtrič, tak pristop zmanjšuje predsodke in stereotipe ter poudarja edinstvenost vsake kulture. Petič, učenci prepoznajo lepoto posameznih kultur in se motivirajo za njihovo ohranjanje.

3 Zaključek

Če povzamemo, multikulturno glasbeno izobraževanje pozitivno vpliva tako na učence kot na učitelje, saj spodbuja medkulturno razumevanje in zmanjšuje predsodke. Poučevanje o globalnih glasbenih stilih pomaga učencem razviti občutek za kulturno raznolikost in lastno identiteto. Učitelji imajo ob tem priložnost poglobiti svoje razumevanje različnih kultur in vključiti avtentične materiale, kar seveda obogati učne ure in prispeva k bolj vključujočemu učnemu okolju. Priporočljivo je, da učitelji nadaljujejo raziskovanje novih virov in tehnik za vključitev multikulturnih glasbenih vsebin v učni proces.

Literatura

- Awerman, Sina, I., Yurisman, Wijaksana, B. in Hendri, Y. (2023). The role of music arts in multicultural education. *Journal of scientific research, education and technology*. 2(2), 769–781. <https://doi.org/10.58526/jsret.v2i2.161>
- Dobrota, S. (2021). Multicultural Music Education in the Context of Higher Education. *BCEES Conference Books*, 19, 189–194. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED614000.pdf>

- Howard, K. (2018). The Emergence of Children's Multicultural Sensitivity: An Elementary School Music Culture Project. *Journal of Research in Music Education*, 66(3) 261–277.
<https://doi.org/10.1177/0022429418784594>
- Joseph, D. in Southcott, J. (2010). Experiences and understandings: Student teachers' beliefs about multicultural practice in music education. *Australian Journal of Music Education*, (2), 66–75.
<https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ916791.pdf>
- Joseph, D. (2011). Cultural Diversity in Australia: promoting the Teaching and Learning of South African Music. *Australian Journal of Music Education*, (1), 42–56.
<https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ952006.pdf>
- Joseph, D. (2012). Sharing ownership in multicultural music: A hands-on approach in teacher education in South Africa. *Australian Journal of Music Education*, (2), 10–19.
<https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1000249.pdf>
- Joseph, D. in Hartwing, K. (2015). Promoting African Music and enhancing intercultural understanding in Teacher Education. *Journal of University Teaching and Learning Practice*, 12(2), 1–17. <https://doi.org/10.53761/1.12.2.8>
- Li, X. (2024). Exploring Teaching Strategies for Primary and Secondary Music Education in China's Ethnic Minority Regions from a Multicultural Perspective. *International Journal of Education and Humanities*, 12(3), 91–99. <https://doi.org/10.54097/q5mvy859>
- Mansikka, J. E., Westvall, M. in Heimonen, M. (2018). Critical aspects of cultural diversity in music education: Examining the established practices and cultural forms in minority language schools in Finland. *Intercultural Education*, 29(1), 59–76.
<http://dx.doi.org/10.1080/14675986.2017.1404784>
- Mellizo, J. M. (2017). Bridging Theory, Research, and Practice: Eight Teacher Action Steps Towards Multicultural Music Education. *Topics for Music Education Praxis*, (1), 1–39.
https://topics.maydaygroup.org/articles/2017/Mellizo_2017.pdf
- Walden, J. (2020). A pile of drums: Putting theory into practice in culturally diverse music education. *International Journal of Music Education*, 38(1), 79–92.
<https://doi.org/10.1177/0255761419871358>